

Laboratorion sulkeminen ja sote-asiat keskusteluttivat

Teksti: Niina Alho

Kuva: Seija Laiho ja Anneli Hakanen

Varsinais-Suomen hyvinvointialueen Varhan TYKS laboratorioden tulosryhmäjohtaja ja ylilääkäri **Antti Hakanen** oli yhdessä Varhan aluehallituksen toisen varapuheenjohtaja **Niina Alhon** kanssa tapaamassa Runosmäen Eläkkeensaajia marraskuun alussa. Runosmäkeläisiä on keskusteluttanut paljon sosiaali- ja terveysaseman näytteenoton sulkeminen ja siksi kokouksessa perehdyttiin aiheeseen. Asia on tärkeä ja läheinen myös Antti Hakaselle, joka kertoi itsekin olevansa kotoisin Runosmäestä ja näytti kokouksen aluksi lapsuuden kuviaan Runosmäestä 1970-luvulta.

Hakanen esitteli ensin TYKS laboratorioita, joissa työskentelee yli 500 henkilöä ja tehdään yli 7 miljoonaa näytteenottoa tai toimenpidettä vuodessa. Myös tieteellisiä julkaisuja tehdään noin 150 kappaletta vuodessa. Laboratorioilla on Varsinais-Suomessa yhteensä 46 toimipistettä.

Tavoitteena kehittää laboratorioden näytteenottoa

Tyksin T-sairaalassa on saatu hyviä kokemuksia Ketterä-näytteenotosta, jota tullaan laajentamaan seuraavaksi keskustan laboratorioon (Kelan rakennus). Ketterä-näytteenotossa on kysymys nopean näytteenoton linjasta, jossa otetaan vain verinäytteitä ilman ajanvarausta. Koronanäytteenottojen jälkeen käyttöön on jäänyt myös tykätty Drive-in -näytteenotto Tyksin kantasairaalan parkkitalossa. Tavoitteena on myös ottaa käyttöön näytteiden palautusautomaatti T-sairaalassa. Henkilöstöpulaa on pyritty paikkaamaan liikkuvalla henkilöstöllä, josta ohjataan näytteenottajia eri toimipisteisiin. Lisäksi TYKS on tehnyt tiivistä yhteistyötä ammattikorkeakoulun kanssa ja sitä kautta pyrkii myös vahvistamaan osaavan henkilöstön saatavuutta.

Henkilöstöpula on vaikeuttanut näytteenottoa koko Varhassa ja siksi myös Runosmäen näytteenotopiste suljettiin. Runosmäessä on vain yhden laboratoriohoitajan resursointi ja kun henkilöstöstä on ollut pulaa, on sitä keskitetty suurempiin yksiköihin. Hakanen kertoi, että tehokkaimmin toimivat suuremmat noin 20 henkilön näytteenotopisteet. Runosmäen lähipalvelupisteen käyttöaste on ollut korkea ja se on aiemmin ollut auki joka päivä. TYKS laboratorioissa on kuitenkin 10 % laboratoriohoitajan tehtävistä täyttämättä ja siksi on jouduttu tilanteeseen, että näihin yhden näytteenottajan pisteisiin ei henkilöstöresurssia ole riittänyt.

TYKS laboratorioiden tulosryhmäjohtaja, ylilääkäri Antti Hakanen aloittamassa esitystään Runosmäen laboratorion tilanteesta lapsuuden kuvallaan Runosmäestä.

Hakanen kertoi, että heillä on suunnitelmissa myös keskittää niin sanottua kiireetöntä näytteenottoa suuren volyymin näytteenottopisteisiin. Laboratorioissa nähdään, että kiireellisiä näytteitä ottavat laboratoriot tulisivat tulevaisuudessa toimimaan kiirevastaanottojen ja vuodeosastojen yhteydessä.

Palvelustrategia perustana Varhan palveluille

Niina Alho kertoi kuitenkin, että hyväksytyssä Varhan palvelustrategiassa on lähdetty siitä, että monia palveluita olisi tulevaisuudessa saatavilla myös väestökeskittymissä. Hänestä laboratoriopalvelut ovat myös osa lähipalveluita. Palveluverkosta tullaan tekemään tarkempia päätöksiä kevään 2024 aikana. Runosmäkeläiset toivoivat, että laboratoriolle saadaan Runosmäestä suuremmat tilat, jotta siellä voisi myös toimia useampi laboratoriohoitaja ja että terveysasema varmasti säilyy alueella.

Runosmäen eläkkeensaajat keskustelivat aktiivisesti myös muista sosiaali- ja terveyspalveluista. Suuri säästöohjelma, jota hyvinvointialueella tehdään, pohditutti. Kysyttiin muun muassa asiakasmaksujen nousemisesta, johon Niina Alho kertoi, että säästöohjelmasta se poistettiin eikä sen osalta olisi tulossa asiakasmaksuperusteisiin muutoksia. "Tätä kirjoitusta tehdessä on kuitenkin tehty indeksikoroituksia, joita asiakasmaksuihin on sittenkin vuodelle 2024 tulossa", harmittelee Niina Alho.